

İŞÇİLERİ NASIL YOKSULLAŞTIRIRSINIZ?

1 Ocak 2022

Yıldırım Koç

	İstanbul Ücretliler Geçinme İ...		Toptan Eşya Fiyatları İndeksi ...	
	2020 Aralık	2021 Aralık	2020 Aralık	2021 Aralık
Bir Önceki Aya Göre Değişim %	1.36	9.65	2.05	11.96
Bir Önceki Yıl Sonuna Göre Değişim %	14.4	34.18	18.18	47.1
Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim %	14.4	34.18	18.18	47.1

Kaynak: <https://bilgibankasi.ito.org.tr/tr/istatistik-verileri/genel> , 1.1.2022

İstanbul Ticaret Odası uzun yıllardır İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi hazırlar ve yayımlar. Bugün yayımlanan verilere göre, İstanbul'da ücretlilerin tüketim kalıbı dikkate alınarak derlenen fiyatlar Aralık ayında yüzde 9,65 oranında arttı. Yıllık fiyat artışı ise yüzde 34,18 oldu.

İşçiler arasında yaygın bir yanlış görüş, "verilen hak geri alınmaz"dır. Böyle bir anlayışın gerçeklikle ilgisi alakası yok tabii. Verilen hakkı geri almanın yollarından biri, işçilerin ve memurların tüketim kalıbında yer alan ürünlerin fiyatlarının artırılması ve bu fiyat artışlarının gerçek biçimde verilere yansıtılmamasıdır.

TÜİK'in verilerine güven büyük ölçüde aşıldı. Ben TÜİK (daha önceki yıllarda DİE) verilerini İTO verileriyle karşılaştırdım. Son yıllara kadar birbirine genellikle uyumlu geliyordu. Son yıllarda iki veri arasındaki fark artmaya başladı. Örneğin, 2021 yılı Kasım ayında TÜİK'in TÜFE'si yüzde 3,51 oranında artarken, İTO'nun İstanbul Ücretliler Geçinme İndeksi yüzde 4,71 oranında artmıştı. Bakalım Pazartesi günü açıklanacak TÜİK TÜFE'si nasıl olacak.

İstanbul Ticaret Odası, son bir yılda toptan eşya fiyatlarındaki artış oranını da yüzde 47,1 olarak belirlemiş. Toptan eşya fiyatları ile tüketici fiyatları arasındaki farkın yüksek olması, önümüzdeki aylarda tüketici fiyatlarında bir artış olacağını da göstergesi.

Türkiye'de ekonomik kriz derinleşerek sürüyor. Sayın Cumhurbaşkanı'nın 20 Aralık akşamı yaptığı açıklamalar Türk Lirası'nın fiyatında bir yükselmeyi sağladı. Ancak daha sonraki günlerde Türk Lirası'nın değeri, ne yazık ki, düşmeye devam etti.

Bir ülkenin parasının değeri yalnızca faiz oranlarıyla bağlantılı değil. Paranın fiyatını dış ticaret açığından (ithalat ile ihracatın arasındaki farktan), ödemeler dengesindeki cari açığa, Türkiye'ye gelen sermayeden Türkiye'den kaçan sermayeye, Türkiye ekonomisinin büyüme potansiyelinden Türkiye'nin dış borcuna, Türkiye'nin uluslararası ilişkilerine kadar birçok etmen belirler. Ne yazık ki bu konulardaki gelişmeler pek umut verici değil. Türk Lirası'nın değer kaybının devam etmesi olasılığı yüksek. Bu koşullarda enflasyon oranı daha da artacak. Türk Lirası'nın değer kaybının enflasyona yansması da 4-5 aylık bir süreci kapsar.

Bu koşullarda Türkiye'de enflasyon oranı yükselecek ve Nisan-Mayıs aylarına gelindiğinde, işçilerin gerçek gelirlerinde önemli azalmalarla karşı karşıya kalacağız.

Toplu iş sözleşmesi üç-dört ay önce imzalanmış işyerlerinde alınmış olan ücret zamları günümüzde yeniden tartışmaya açıldı. Ek zam talepleri gündeme gelebilir.

Toplu sözleşme görüşmeleri sürmekte olan işyerlerinde önemli sorunlar yaşanıyor. Aylar önce verilmiş olan toplu sözleşme tekliflerinin gözden geçirilmesi, yükselen enflasyon oranına göre zam taleplerinin artırılması gündemde.

Asgari ücretteki artış, Nisan-Mayıs aylarında büyük ölçüde erimiş olacak.

Memurlar için de farklı bir durum söz konusu değil. Onlar da hızla yoksullaşacak.

Emekli, dul ve yetimlerin aylıklarına yapılacak zam da hızla aşınacak.

Bu koşullarda özellikle işçilerin ekmek kavgası önem kazanacağı benziyor. Oturulan minder tutuşmaya başladı. 2022 yılında ilginç bir ilkbahar yaşayacağı benziyoruz.